

Arondacija zemlje kmetijskih posestev je prvi in osnovni pogoj za nadaljnje delo in razvoj kmetijstva na Gorenjskem. Vendar arondacija, čeprav se nekatera posestva resno ukvarjajo z njo, še ni končana. O idealni arondaciji je sicer težko govoriti, saj imajo nekatera posestva zemljo celo v šestih katastrskih občinah. Zato se bomo morali ponekod zadovoljiti vsaj s kompleksno arondacijo. Vsekakor pa se bo treba ločiti tega dela z največjim prizadevanjem, saj bodo s tem odpravljene marsikater težave kmetijskih posestev, pridelek pa bo moč z manjšimi naporji in večjo upo-

rabo strojev prav gotovo precej početi. Nekatera posestva na Gorenjskem so enkrat že kompleksno arondirala. Stevilko kompleksov se je sicer tako že zmanjšalo, obdelava je mnogo lažja, vendar še ne moremo reči, da so posestva dobila že dokončno obliko. Stevilko kompleksov je še vedno preveliko in so le-ti tudi preveč oddaljeni od gospodarskih središč kmetijskih obratov. Ponekod zaradi velike razdrobljenosti zemlje tudi ne bo moč arondirati zemlje brez investicij. Kaze, da so posestva, čeprav so si ponekod prizadevali, le posvečala arondaciji premalo pozornosti. Ker razdrobljenost zemlje dajejo intenzivnejšo in racionalnejšo obdelavo, ter ovira

posestva pri nadalnjem razvoju, tega dela res ne kaže zanemarjeno.

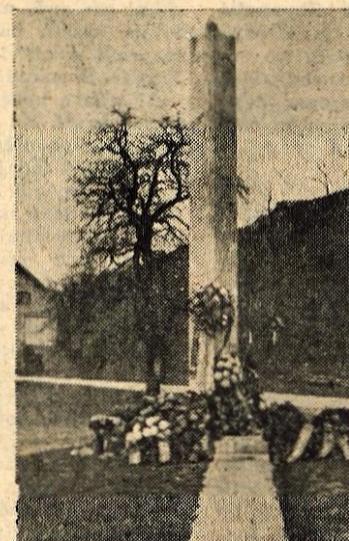
Na okrajnem svetu za kmetijstvo in gozdarstvo menijo, da je treba obvezno zagotoviti, da se opravi arondacija čimprej, že v zimskem roku, na vseh kmetijskih posestvih. Delo pri arondaciji naj bi bilo končano do spomladanske seve. Pri arondaciji je treba upoštevati vso zemljo splošno ljudskega premoženja na območju občin. Če pa manjših kompleksov ni moč arondirati in če le-teh posestev ne morejo obdelovati, naj to zemljo prodajo, denar pa naj naložijo v poseben sklad, od koder bodo črpali sredstva samo za nakup zemlje.

L.J.

V HOTAVLJAH SO ODKRILI SPOMENIK PADLIM BORCEM

Prebivalci občine Gorenja vas so v četrtek, 19. decembra slavili svoj občinski praznik v spomin na poljansko vstajo decembra 1941. leta. Letos je bilo središče slavnosti na Hotavljah, praznovanje pa se je nadaljevalo v nedeljo, 22. t. m. v Poljanah.

Dne 19. decembra dopoldne je

AKTUALNO Vprašanje

Glas Gorenjske

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO X. ST. 99 — CENA DIN 10.—

IZREDNA OKRAJNA KONFERENCA GORENJSKE MLADINE

Kranj, 22. decembra.

Danes je bila v Kranju izredna okrajna konferenca mladine kranjskega okraja. Razen 122 delegatov se je konference udeležil tudi predsednik CK LMS Tone Kropušek, organizacijski sekretar OK ZKS Kranj Albin Jensterle, sekretar Občinskega komiteja ZK Tržič Rudi Hrovatič in zastopnika Okrajne zveze Partizana in strelec.

Član OK LMS Kranj Štefan Kadoič je v svojem referatu govoril predvsem o družbenem in družvenem delu mladine na Gorenjskem. Glavni namen današnje izredne konference je bil, da se mladina pomeni o problemih, s katerimi se sreduje v vsakdanjem življenju.

«Oblike dela mladinskih organizacij se za sedanj čas vse preveč toge in okore,» je med drugim dejal predsednik CK LMS Tone Kropušek. «Do sedaj še nismo takih oblik dela v mladinskih organizacijah, predvsem v osnovnih mladinskih organizacijah, da bi pritegavale v svoje vrste čim širši krog mladine. To vprašanje je še vedno neproučeno. Nalog nas vseh je, da hočemo, da bo naša organizacija dosegla zaželjene uspehe in cilje, da pozivimo delo v organizaciji z novimi oblikami. Ko bo mladina čutila in tudi sama želeta delati v mladinskih organizacijah, bomo lahko prav gotovo z veseljem zabeležili mnogo več uspehov.»

Tovariš Kropušek je med drugim govoril tudi o sodelovanju mladinskih organizacij z organizacijo Zveze komunistov. Poučaril je, da moramo stremeti predvsem za tem, da bodo prizadevanja mladinske organizacije skupna prizadevanja ostalih političnih organizacij. «Tedaj, ko ne bomo sahno mi — mladinska organizacija — čutili, da nam je potrebna podpora do organizacije Zveze komunistov, temveč ko bo tudi organizacija ZK čutila, da je v mladini tista moč, tista sila, ki je potrebna za uresničitev skupnih streljenj in prizadevanj, tista sila, na

katero se pri svojem delu lahko najbolj oprejo, tedaj bomo lahko skupno rešili mnogo več najrazličnejših problemov, tečaj bo uspeh prav gotovo mnogo večji. Pri svojem bodočem delu pa moramo zasledovati predvsem cilje, ki so skupni stremljenjem vse mladine. Med te — najvažnejše naloge, bi vsekakor uvrstil — skrb za zdravo vzgojo naše mladine, vprašanje življenjskih in gmotnih pogojev mladih ljudi in — kar je za mlade ljudi, lahko rečem, značilno — poskrbimo za vedro mladost naših mladih prizajalcev.»

Na konferenci so med drugim razpravljali tudi o delu mladine v organih delavskega in družbenega upravljanja. Mladinska organizacija si je, po nekaterih krajih bolj, drugje manj, prizadevala, da bi vzgajala mladino v ljudi, ki bi v organih delavskega in družbenega upravljanja bili enakovredni člani starejšim tovarišem. In ne le to — prizadevali so si, da bi postala mladina tista sila, ki bi delo v teh organih poživila. Uspehi so se sicer že pokazali, vendar še ne v pravi meri. V delavske svete je bilo letos izvoljenih 330 mladih delavcev, tako da je 17% vseh članov DS mladih ljudi. Lani je bilo v delavskih svetih 32 mladine manj kot letos. V kranjskem okraju je 16 mladincev izvoljenih za predsednike delavskih svetov, 17 pa za predsednike upravnih odborov. V raznih komisijah v teh dveh organizacijah pa dela okoli 200 mladih ljudi. Uspešne oblike dela pri vzgoji mladih

ljudi za sodelovanje v organih delavskega upravljanja so bila razna posvetovanja po strokah, proizvodne konference itd. Predvsem pa pri tem ne smemo pozabiti na klube mladih prizajalcev, ki so pri vzgoji odigrali zelo pomembno vlogo. V okraju je sedaj deset klubov mladih prizajalcev s 427 člani. Tudi delo mladine v organih družbenega upravljanja ni spalo. V potrošniških svetih dela 79, hišnih svetih 95, stanovanjskih skupnostih, 32 in šolskih odborih 81 mladih ljudi.

Občutno pa se je, glede na prejšnja leta, letos izboljšalo stanje na vasi. V upravnih odborih kmetijskih zadrug in pospeševalnih odsekih dela nad 200 mladih v mladink. Občni zbori kmetijskih zadrug so bili pestri in zanimivi, mladina je pri tem zasledovala cilj — prekiniti s starim načinom dela, zastrelimi nazori in iti po novi poti, ki vodi k napredku. Treba pa bo, da kmečko mladino zainteresiramo tudi za delo v potrošniških svetih, šolskih odborih, hišnih svetih in drugih organih upravljanja.

Razni sveti in komisije pri ljudskih odborih naj postanejo toirišče dela mladine. V občinskih svetih je sedaj 85 in v okrajnih svetih 20 mladih ljudi. Napredek je, čeprav še ne tak, da bi bili lahko zadovoljni — saj v občini Radovljica in Cerknici ni nobenega člena sveta izpod 25 let.

Lani je bilo v organizaciji ZK 420 mladih. Letos je bilo sprejetih okoli 163 mladih ljudi. Med temi je največ mladine, ki je zaposlena v gospodarskih organizacijah, vse premalo pa je srednjoročev, vajencev in mladine z vasi. Na

konferenci so menili, da je odnos starejših do sprejema mladih ljudi v ZK ponekod še nepravilen in da je delo organizacije ZK ponekod še vse preveč togo.

Na današnji izredni konferenci so mnogo razpravljali tudi o družvenem življenu mladine. To področje dela je še vse preveč zanemarjeno, čeprav so in bi morala biti ravno društva, športne in kulturne organizacije osnova zdravi vzgoji mladine. Glavni problem pri tem so predvsem prostori, kjer bi se mladina lahko v svojem prostem času zbirala in delala. V športnih organizacijah pa je pereče tudi vprašanje vaditeljev, saj je v kranjskem okraju za vse športne panoge za sedaj le 230 športnih vaditeljev. Če upoštevamo, da je prav v športnih organizacijah največ mladine in da je šport tudi pogoj za uspešno delo in zdravje, vidimo, da smo to vprašanje še vse preveč zanemarjali. Tudi oblike dela v nekaterih družtvih ustrezajo le majhnemu številu mladine. Treba bo stremeti za tem, da bodo, društva postala tista osnova celica, kjer se bo razen telesne vzgoje izoblikoval tudi lik pravega mladinka, ki mu ne bo tuja naša stvarnost.

Na konferenci so izvolili nov 37-članski okrajni komite s predsednikom Stefanom Kadoičem in sekretarjem Dušanom Dujkanovićem. Razen tega so izvolili tudi deset kandidatov za šesti kongres LMJ. Ob koncu pa so poslali pozdravno brzjavko predsedniku republike Josipu Brozu — Titu in mu hkrati čestitali k 22. decembru — Dnevu JLA ter želeli, da še vnaprej tako smelo vodi jugoslovansko armedo.

L.J.

Veličasten pogreb španskega borca v Goričah

V petek, 20. t. m. popoldne je bil v Goričah pri Golniku veličasten pogreb neustrašnega in priljubljenega španskega borca in revolucionarja Jose Caramanisa. Izmučen in večkrat ranjen v borbah, bolan in izčrpan iz tabošč in po trdem življenu se je pokojni že daje časa zdravil na Golniku, kjer je tudi umrl.

Na njegovih zadnjih poti ga je spremljalo kakih tisoč ljudi, malone ves Golnik in mnogi iz Kranja, Ljubljane in drugih krajev. Ob njegovem grobu so položili več kot 20 vencev.

Pogreba so se udeležili med drugim tudi narodni heroji, bivši španski borec Stane Bobnar, v imenu sekcijskih španskih borcev pri GO ZB Slovenije Albin Marvin, ki se je pri odprtju grobu poslovil od pokojnika, zatem predsednik okrajnega odbora Zveze borcev Kranj tov. Ivan Beretoncelj in mnogi drugi predstavniki raznih organizacij in društev. Razen pokojnikovih kolegov, pacientov z Golniku, se je od njega poslovil tudi Luis Perona, bivši župan pri Valenciji.

Pokojni Jose Caramanis je bil že kot otrok naprednih in revolucionarnih misli. Kot tak je bil že s 16. letom starosti v vrstah španskih komunistov. S svojo neustrašenostjo, sposobnostjo in energijo je bil med špansko revolucijo komandant bataljona in pozneje celo komesar brigade.

Toda po zatru revoluciji v Franciji Spaniji ni bilo zatočišča za Caramanisa. Zatekel se je v Francijo, kjer so ga prav tako čakala politična preganjanja in bolezni. Med zadnjo vojno je bil Caramanis spet med organizatorji odporja v voditelji francoskih partizanov. Po vojni pa je sledilo drugo razočaranje. Oblasti mu niso bili nakonjene.

Njegov ideal je postal Jugoslavija. Pisal je tovarišu Titu in zahteval za prihod v našo državo, kjer je, kot je vedno pravil, revolucija zagotovila pravico in oblast delovnemu človeku. Odobreno mu je bilo. Nekaj časa je stanoval na Reki, kjer si je skušal predstavljati svojo domovino s palmami, oljkami in morskim obalami. Toda bolezni je zlomila njegovo fizično moč. Prisilila ga je na Golnik, kjer pa je bil do zadnjega tak kot vse življeno: prijazen, živahen, tovariški, delaven in revolucionaren.

K. M.

naš razgovor

„Vsi smo pripravljeni, le sneg...“

Kar slutil je, zakaj sem ga obiskal, zato je tov. Franc Medja, predsednik smučarskega kluba »Triglav« iz Kranja takoj začel: »Vsi smo pripravljeni, le sneg...« Potem pa je nejevoljno zmigal z glavo.

»Kaj ste mislili s tem, vsi smo pripravljeni?«

sem ga takoj vprašal.

»Na letošnjo zimsko sezono smo se začeli pripravljati že septembra. Tekmovalci z rednimi kondicijskimi treningi, mi pa s pripravami, da bi bilo smučarsko življenje med mladino čim bolj živahno. Po šolah bomo pomagali tehnično izvesti šolska prvenstva in tudi medšolska srečanja. Za smučarje, ki se bodo na teh tekmovanjih dobro izkazali, pa bomo organizirali smučarske tečaje, ki jih bodo vodili naši vaditelji brezplačno. Na našem klubu bomo dali prvič vsem pionirjem klubske legitimacije, smučarska zveza Slovenije pa ima v svojem programu predvideno »Pionirska smučarska olimpijada«. Skratka, vse smo pripravili tako, da bi za naš smučarski šport čim prej dobili dovolj novega načrtova, ki ga v zadnjih dveh letih nismo mogli vzgojiti, ker ni bilo dovolj snega. Bojimo pa se, da budi letos ne bomo mogli uresničiti naših načrtov.«

In če sneg ne bo kmalu zapadel, jih tudi ne bomo mogli.

»Kaj menite o perspektivah smučanja na Gorenjskem?«

»Za napredek alpskih smučarjev kaže, da bodo kmalu mnogo boljši pogoji, če ne morda skoraj enaki tekmovalcem iz inozemstva. Žičnici na Kravcu in Kranjskem gori bosta verjetno nov mejnik v zgodovini smučanja na Gorenjskem.«

»Kako pa je s tekači in skakači?«

»Kot se je pokazalo v zadnjih letih, na skakalnicah, kjer imamo po večini v nižini, zaradi kratkih zim ne more biti zadostnih treningov niti tekmovanj in če bomo hoteli v tej disciplini še naprej iti v korak z ostalimi državami, moramo misliti na gradnjo novih skakalnic v višjih predelih. S tekači pa je največje vprašanje oprema. Je pa to tudi disciplina, ki je morda najtežavnejša. Sicer pa je za smučanje splet največja ovira draga oprema. Naša podjetja, ki proizvajajo vse potrebno za smučanje, bi morala bolj misliti na zmožnost potrošnikov in ne samo na komercialno stran, kot to delajo danes.«

FaBo

posestva pri nadalnjem razvoju, tega dela res ne kaže zanemarjeno.

Na okrajnem svetu za kmetijstvo in gozdarstvo menijo, da je treba obvezno zagotoviti, da se opravi arondacija čimprej, že v zimskem roku, na vseh kmetijskih posestvih. Delo pri arondaciji naj bi bilo končano do spomladanske seve. Pri arondaciji je treba upoštevati vso zemljo splošno ljudskega premoženja na območju občin. Če pa manjših kompleksov ni moč arondirati in če le-teh posestev ne morejo obdelovati, naj to zemljo prodajo, denar pa naj naložijo v poseben sklad, od koder bodo črpali sredstva samo za nakup zemlje.

L.J.

posestva pri nadalnjem razvoju, tega dela res ne kaže zanemarjeno.

Na okrajnem svetu za kmetijstvo in gozdarstvo menijo, da je treba obvezno zagotoviti, da se opravi arondacija čimprej, že v zimskem roku, na vseh kmetijskih posestvih. Delo pri arondaciji naj bi bilo končano do spomladanske seve. Pri arondaciji je treba upoštevati vso zemljo splošno ljudskega premoženja na območju občin. Če pa manjših kompleksov ni moč arondirati in če le-teh posestev ne morejo obdelovati, naj to zemljo prodajo, denar pa naj naložijo v poseben sklad, od koder bodo črpali sredstva samo za nakup zemlje.

L.J.

posestva pri nadalnjem razvoju, tega dela res ne kaže zanemarjeno.

Na okrajnem svetu za kmetijstvo in gozdarstvo menijo, da je treba obvezno zagotoviti, da se opravi arondacija čimprej, že v zimskem roku, na vseh kmetijskih posestvih. Delo pri arondaciji naj bi bilo končano do spomladanske seve. Pri arondaciji je treba upoštevati vso zemljo splošno ljudskega premoženja na območju občin. Če pa manjših kompleksov ni moč arondirati in če le-teh posestev ne morejo obdelovati, naj to zemljo prodajo, denar pa naj naložijo v poseben sklad, od koder bodo črpali sredstva samo za nakup zemlje.

L.J.

posestva pri nadalnjem razvoju, tega dela res ne kaže zanemarjeno.

Na okrajnem svetu za kmetijstvo in gozdarstvo menijo, da je treba obvezno zagotoviti, da se opravi arondacija čimprej, že v zimskem roku, na vseh kmetijskih posestvih. Delo pri arondaciji naj bi bilo končano do spomladanske seve. Pri arondaciji je treba upoštevati vso zemljo sp

TE DNI PO SVETU

LJUDJE IN DOGODKI
ALŽIRIJA ŠE VEDNO V OGNJU

△ V četrtek se je v Beogradu začelo zasedanje Zvezne ljudske skupščine, ki se je končalo v soboto popoldne z govorom predsednika Zvezne ljudske skupščine tovariša Petra Stambolića. To zadnje zasedanje je prineslo vrsto pomembnih odločitev, ki bodo v veliki meri vplivale na nadaljnjo družbeno življenje v naši državi. Tovariš Stambolić je v zaključnem govoru poudaril, da je Zvezna ljudska skupščina dosegla v obdobju štirih let velike uspehe tako pri izgradnji sistema socialistične demokracije, kakor tudi pri zakonodajnem delu, ki je izviralo iz družbenega in gospodarskega razvoja.

△ V Moskvi so v petek na zaključni seji obeh domov Vrhovnega sveta sprejeli zakon o državnem planu in o državnem proračunu. Razen tega pa so govorili tudi o mednarodnem položaju in soglasno odobrili politiko, ki jo izvaja Sovjetska zveza v mednarodnem življenju. Sekretar CK KP SZTov. Nikita Hruščev je v svojem govoru poudaril, da so rezultati sestankov komunističnih in delavskih partij v Moskvi meseca novembra pripomogli k pospeševanju izkušen mednarodnega delavskega gibanja in da so važni za mir. Ko je komentiral zasedanje Atlantske zveze, je dejal, da je po ložaj prisilil udeležence, da so govorili o miru. Poudaril je, da je Sovjetska zveza odločno proti hladnemu vojni in temki v oboroževanju, da pa ne bo opustila izdelovanja sodobnih tipov orožja, če spoznamo razočarljivosti ne bo dosežen. Ob koncu je izrazil upanje, da bo v prihodnjem letu možno dosegiti zmanjšanje svetovne napetosti.

△ Jugoslovanski vojaki, ki so v sestavu sil Zdrženih narodov v Egiptu, so svečano proslavili Dan JLA. Na praznovanje so povabili tudi visoke predstavnike varnostnih sil, med katerimi je general-major Burns pohvalil delo jugoslovenskega odreda. Vodstvo jugoslovenskega odreda je goste dosegli.

△ V Beogradu je zaključila delo jugoslovensko-izraelska mešana komisija, ki je 14 dni obravnavala dosedanje razvoju menjave in možnosti za njeno razširitev. Sklenili so, da bo treba ustvariti boljše pogoje za nadaljnjo neovirano menjavo.

△ V Bukarešti pa so podpisali konvencijo o kulturnem sodelovanju med Romunijo in Jugoslavijo v prihodnjem letu. Obe vladi bosta odobrili štipendije za specializacijo absolventov.

△ Glasilo ministrstva za informacije v New Delhiju je sporočilo, da so nastale v zvezi z agrarno reformo velike težave, ker niti 10 % zakupnikov ni odkupilo zemlje od veleposetenikov iz raznih vrokov. Nekateri se boje veleposetenikov, nekateri pa nimajo denarja. Glasilo ministrstva Jodžana pa piše, da so si veleposeteniki izmislili tudi razne preteve, da bi izrinili zakupnike ali pa jih prisilili k odstopu njihovih pravic.

△ Namestnik ministra za zunanje zadeve Madžarske Istvan Sebes je izjavil, da so odnosi Madžarske s tujino normalizirani. Izjavil je tudi, da se Madžarska bori za uredeitev odnosov z ostalimi državami izven blokov v Aziji, Afriki in Evropi.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNİ UREDNIK MIRO ZAKRAJEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESECNA NAROČNINA 50 DIN

VREMENSKA NAPOVED
V prvi polovici še hladno, pretežno oblačno a suho vreme. V drugi polovici tedna pa je pričakovati nekoliko toplejše vreme.

46.

Kratek življenjepis

P
O
N
E
D
E
L
J
E
K

Nihče mi ne bo zameril, če preskočim otroška leta in začnem z letom 1941. Pesem progovnega delavca pozna vsak. Samo štiri takte ima: en-dva-tri-štiri — en, dva, tri, štiri. Leto kasneje sem delal na terenu in v letu 1943 sem odšel v hrube. V partijskih sem se kar v redu počutil. Kaj vem, po kakšnem naključju so odkrili, da sem hraber. (Opomba pisca: s to ugotovitvijo se ne strinjam; sem poheven človek, čeprav imam fiksno idejo [nova oblike iz kamgarnala]. Postal sem oficir in se po osvoboditvi zanjabil. Dekle je hotelo za moža civilista in kot mladiški aktivist sem prosil za sprejem v učiteljski tečaj.

Zdaj sem že deset let učitelj. Oprostite, zarekelo se mi je. Samo učitelj — pripravnik sem in živim trenutno v VIII. plačilnem razredu z 12.500 dinarji mesečne plače, k čemer sem že prišel 1.50 din po ložajnega dodatka. Priznali so mi 15 službenih let. Normalno bi moral biti v X. plačilnem razredu. In zakaj nisem?

Gljete, bil sem borec. Ko sem prišel na prvo službeno mesto, so me na prvem občnem zboru organizacije ZB izvolili za tajnika. Tuji SZDL je potrebovala tajnika. Ustanoviti je bilo treba strelsko družino. Postal sem njen predsednik. Ker je bil pred vratil 29. novembra, sem v naglici pripravil akademijo. Tedaj je pritisnil Rdeči krš in prevzel sem vodstvo tečaja za mlade dekle. Gasilci so nujno potrebovali referat za 50-letnico obstoja društva in v imenu množičnih organizacij sem moral govoriti ob grobu dveh zaslužnih aktivistov. Tri tedne sem pripravljal otrocke za proslavo 8. marca in toliko toliko, da sem ujel še čas za 27. april, kajti 1. maj smo morali že improvizirati. Razpostavljal sem otrocke na 5 km dolgi proggi za Titovo štafeto in sam tekel do 7 km oddaljenega mesta, da bi si v gledališki garderobi zagotovil obleko za igrico, ki bi jo morali uprizoriti za konec šolskega leta.

Potem sem zbolel. Družinske scene vam bom prihranil. Dobil sem novo službeno mesto. Med bolezničnim dopustom sem opravil izpite, kolikor mi jih je manjkal do diplome. Tisti »tečajniki«, ki so ga imeli ljudje neprestano na jeziku, mi je žrl živce. V družini sem bil samo še očka; kot mož sem izgubil svojo ceno. Ko sem po operaciji spet prišel v službo, mi je karakteristika, ki je prišla za mano, zagotovila mesto tajnika v Svobodi, knjižnica v ljudski knjižnici, odbornika pri SZDL, predsednika pri vojaških vojnih invalidih in blagajnika v krajevnem odboru ZB, razen tega pa sem zaradi svojih sposobnosti, ki jih sam niti ne dobjam več, bil izvoljen v Šolski odbor, v inicijativni odbor za ustanovitev Turističnega društva in za vodjo pionirskega odseka pri Planinskem društvu. Letno pripravim vsaj dve akademiji, poleg tega pa takrat, ko ne vem kam s časom, zrežiram kako odrsko delo.

Imam prijeten občutek, da me ljudje cenijo. Ker se službo vozim, preživim svoje dneve, dolge po 16 ur, ob suhi hrami. Sam ne utegnem kaj prida razmišljati o svojem položaju, kajti zamrščen je stvar precej jasna. Prosvetni delavec naj bi bil v svojem kraju središče ne le kulturnega, ampak družbenega življenja sploh. Toda tu je še — toda ...

Namesto mene razmišlja namreč žena. In ona je ugotovila, da zasluzijo učenci, ki sem jih jaz štiri leta učil, zdaj že dva tisočaka na mesec več kakor jaz. In še nekaj: da je moj kolega, ki ga vseh 12 let po osvoboditvi ni bil prav nikjer opaziti v javnem življenju, že davno v XI. plačilnem razredu, cilju mojih sanj.

Ce se posvetim trgovini z raki, bom vse popolnove in vse večere prost in — šest jurčkov bom imel na mesec v žepu več ...

Toda nekaj je tu ... po mojih malih bi mi bilo potem preveč žal.

France Bitenc

Skoraj ni dneva, da iz Severne Afrike ne bi dobili poročil o bojih med pripadniki alžirjske osvobodilne armade in francoskimi enotami, navzlin temu, da je že kazalo na pogajanja po razpravi o alžirskem sporu v krogih Zdrženih narodov.

Alžirski vprašanje se je pojavilo prvič na dnevnem redu generalne skupščine pred dvema letoma. Od tedaj je bilo zaradi prtiška mnogih držav, zlasti pa azijsko-afrške skupine kot eden izmed najvažnejših mednarodnih spornih problemov stalno predmet razprave na zasedanjih. Na lanskem generalni skupščini je skupina azijsko-afrških držav predložila resolucijo, ki je zahtevala za alžirski narod samoodločno in pozivala obe stranki, naj se takoj lotita pogajanj o prekiniti sovražnosti. Toda francosko stališče, da je vojna v Alžiriji notranja zadeva Francije, je zaradi podpore ZDA predložilo večino glasov zlasti zato, ker je Amerika potegnila za sabo večji del držav Latinske Amerike. Tako je resolucija azijsko-afrških držav propadla in generalna skupščina je sprejela drugo. Ta je priporočala spornima strankama mirno reševanje spora, a ni nalagala glede tega nobenih obveznosti. Bila pa je sprejemljiva za obe strani, ker ni nitij obsojala niti obtoževala, marveč je samo kazala pot, po kateri bi lahko kaj dosegli.

Toda nasi je ta priporočila generalne skupščine še tako prevevala želja za uredeitev spora, se v odnosih med Alžirijo in Francijo ni ničesar spremeni. Boji so se nadaljevali in o kakih mirnih sredstvih za sporazumevanje ni bilo govora. Francoska politika je sicer doživljala zaradi tega udarec za udarcem v notranjem življenju — od vladni križ pa do finančnih polomov — toda svojih stališč ni spremenila niti za las.

Tako se je pojavil alžirski spor spet na dnevnem redu letošnjega zasedanja Zdrženih narodov. Francozi so bili v skrbih za izid razprave, ker je pravica stvar alžirjskega ljudstva v svetovni javnosti in tudi v krogih Zdrženih narodov predložila neštetno novih zagovornikov. Da bi pripravil teren za razpravo o tem perečem vprašanju in si zagotovil glasove nekaterih držav, je francoski zunanj minister Pineau odletel na potovanje po južnoameriških državah. Posledica te diplomatske akcije je bila, da sta se v političnem komiteetu Zdrženih narodov znašla osnutka za dve resoluciji. Prvega je predložilo 17 azijsko-afrških držav in zahtevalo priznanje pravic do samoodločbe v Alžiriji ter pogajanja za prenehanje sovražnosti. Drugega je sestavilo 7 latinskoameriških držav skupno z Italijo in Španijo. V njem so izrazili upanje, da bodo našli za Alžirijo pravično in demokratično rešitev — spet brez kakršnihkoli obveznosti. K prvemu predlogu so Irska, Kanada in Norveška predložile še dodatek, ki namesto pravice o samoodločbi — torej glede bistvene točke — priporoča pravico »naj alžirskemu ljudstvu odloča o svoji prihodnosti na demokratičen način.«

V razpravi je sodelovalo precej delegatov. Tako je Cejlonski zastopnik med drugim izjavil, da tragičnega položaja v Alžiriji ni mogoče več zavlačevati, ker je v škodo človeštva in svetovnem miru. Za azijsko-afrško resolucijo sta se med drugimi zavzemala tudi zastopnika Irske in Gane, delegata Saudove Arabe in Tunizije pa sta zavračala dodatak, ki so ga predložile Irsko, Kanada in Norveška. Ob koncu razprave je politični komite komaj, to je samo z enim glasom večine, sprejel omenjeno dodatek in tako zavrnil re-

solutijo držav azijsko-afrške skupine. Tako niti ena od predloženih rešitev ni imela perspektive, da bi dobila dvetretjinsko večino v generalni skupščini. 15 zahodnih držav je začelo predložilo novo, nekakšno kompromisno resolucijo, ki je izražala upanje na skorajšnja pogajanja in na uspešno posredovanje, ki sta ga ponudila maroški kralj Mohamed V. in tunizijski predsednik Habib Bourguiba.

Po izglasovani resoluciji sta bili obe sporni stranki soglasni z njo, vendar pa je bilo videti, da sta si jo razlagali vsaka po svoje in kaj več kakor izjave, da sta pripravljeni ravnati se po nej, ni prišlo na dan. Boji so se nadaljevali, kakor da se nič zgodilo v palači Zdrženih narodov in tudi izjave o pripravljenosti na pogajanja so skoraj šle v pozabo. Te dni jih je spet spravil na dan tunizijski predsednik Burgiba in ponovno ponudil dobre usluge za pogajanja med Francozi in Alžirci.

Kaže, da se Francozi ne bodo več mogli dolgo obotavljati. Odločnost alžirjskega ljudstva, da se bo jebovalo do kraja za svoje osnovne pravice, katastrofalne razmere v francoskem gospodarstvu zaradi velikanskih vojaških stroškov, upor v drugi francoski afriški koloniji — v Kamerunu — in k temu še današnji mednarodni položaj, vse to bo prisilo Francijo prav kmalu, da bo začela gledati alžirskoga vprašanja ubrati zmerne in pametnejša pot. Francoska politika je v zadnjem razdobju še vsakokrat doživel razraz v svojih kolonialnih prizadevanjih — spomnimo se samo na izgubljeno vojno v Indokini in na žalosten konec sueške puštolovčine — zato tudi glede alžirjskega vprašanja ni mogoče predvidevati drugačnega konca.

JELO TURK

naša kronika

PRIČETEK OBČINSKIH ZBOROV ORGANIZACIJ SZDL NA BLEDU

V blejski občini so se te dni pričeli občni zbori vaških organizacij SZDL. Prvi tak zbor je imela osnovna organizacija naselja Bled — Grad pretekli četrtek. Razen volitev novega vaškega odbora SZDL in delegatov za občinsko konferenco SZDL so bila na dnevnem redu nekatera aktualna vprašanja o družbenem in delavskem samoupravljanju, o kmetijskih zadrgah, o dejavnosti organizacije SZDL in podobno. Analizirali so tudi volitev v občinskih odboreh, sekretar Občinskega odbora SZDL Janez Strgar pa je člane seznanil s širiletnim gospodarskim programom blejske občine. Občni zbori ostalih organizacij se bodo zvrstili v dneh do 5. januarja 1958.

PLAN BODO PRESEGLEDI

ZA OKROG 10 %

Delovni kolektivi tovarne gumičev izdelkov »Sava« v Kranju je izpolnilo letošnje proizvodne naloge mesec dni pred rokom. V tem času so proizvedli 4036 ton najračnejših gumijevih izdelkov v vrednosti nekaj nad 4053 milijonov dinarjev. Računajo, da bodo do konca leta proizvedli še okrog 340 ton proizvodov in bodo s tem presegli letošnji plan za okrog 10 %.

Po načrtu za prihodnje leto predvidevajo nekaj odstotkov večjo proizvodnjo, kot jo bodo dosegli letos. Z nekaterimi rekonstrukcijami in novimi stroji bodo predvsem razsvrtili zmogljivost pnevmatikarne. Začeli bodo proizvajati tudi pnevmatike za avtomobile Fiat 600.

RADOVLIŠKO KOPALIŠE

BODO OBNOVILI

V sredo, 18. t. m. je bila v Radovljici prva seja Sveti za komunalne zadeve ObLO. Razpravljali so o komunalni dejavnosti v letu 1958 in o prošnjih za gradnje izven zazidalnega območja. Svet bo predlagal občinskemu ljudstvu mu odboru, naj bi strokovnjaki čimprej sestavili načrt za obnovo radovliškega kopališča. Člani sveta so tudi sklenili, naj bi komunalna uprava v Radovljici poskrbel za redno pobiranje smeti in drugih odpadkov. Kredit za gradnjo stanovanjskih hiš bodo v prihodnjem letu odobrili v prvi vrsti tistim graditeljem, ki morajo v novi hiši dograditi še drugo stanovanje. Tako se bo najhitreje zmanjšala stanovanjska stiska. C. R.

V KROPI PRIPRAVLJAVA SPREJEM PIONIRJEV V PIONIRSKO ORGANIZACIJO

V torek, 17. decembra je bil v osnovni šoli na Ovsijah pri Podnartu dobro obiskan roditeljski sestanek. Starši so se menili o tem, kako bo dne 29. decembra potekal sprejem pionirjev v pionirsko organizacijo. Vsi pionirji bodo dobili pionirske rute, titovke in znake. Po sprejemu jih bo obiskal dedek Mraz, jih obdaroval in pogostil.

IZ GLASBENE SOLE

V KRANJU

Drevi (23. decembra) ob 19. uri bo v Prešernovem gledališču v Kranju prvi javni nastop gojencev Glasbene sole iz Kranja. Nastopili bodo gojenci iz razredov za klavir, violinino, pihalo in trobila ter solo petje. — Tokrat bosta nastopila tudi violinski kvartet, ki bo zaigral L. W. Beethovena prvi stavek Andante in drugi stavek Allegro, in godalni orkester glasbene sole pod vodstvom prof. Rudolfa Fajona, ki ima na sprednu Benjaminom Ipavcem III. stavek iz Serenade, dalje Benjaminom Godardom Bercenom in Viktorjem Parme Intermezzo iz opere Ksenija. S.

IZ KLUBA

GOSPODARSTVENIKOV

Klub gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici Kranj obvešča vse člane, da bo v četrtek, dne 26. decembra t. l. ob 16. uri v klubskih prostorih Zbornice predavanja o tem:

»ORGANIZACIJA PRODAJE, ANALIZA TRGA«
Predaval bo ing. Franc Debevc.

Uprrava kluba vabi vse člane, da se zaradi aktualnosti te teme predavanja udeleži v polnem številu. Vstop s klubsko

gorenjski obveščevalci

MALI OGLASI

Prodam stavno parcele 805 kv. metrov ob cesti. Parcele je že odmerjena in od komisije potrjena za zazidljivo. — Miklavčič Jože, Miška 22, Kranj.

Prodam dvosobno stanovanje z nekaj vrtom v centru mesta Kranj. Ponudbe oddati v oglašni oddelku.

Prodam radio »Telefunken« 4 plus 1 cevni. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodam dvostanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem in morebiti nekaj zemlje blizu Domžal — pripravno za obrtnika. Naslov v oglašnem oddelku.

Elektromotor »Škoda« z 1440 obrati, 380/220 V, 10 KM prodam, zamenjam za manjšega ali dam v najem. Samoodlagalni kosičnik na konjsko vprego prodam ali zamenjam za protivrednost. — Skok Franc, Ropretov 25, Mengš.

Preklicujem št. bl. 33364 izdan v Komisiji trgovini Kranj z dne 19. 3. 1957. — Traven Antonija.

Podpisana Prelesnik Rezka iz Primskega št. 240 preklicujem neresnične obdolžitve, ki sem jih širila o Snedic Veri, tkalki iz Suhe št. 10.

Tov. Štefjo Jože, ki se je ponevredil, naj nam sporoči kraj bivališča, da bomo lahko rešili njegovo prošnjo. — Uprava »Glasu Gorenjske«.

Ekonomija Okroglo pri Kranju sprejme takoj stalno žensko delovno moč za poljska in domača dela. Ponudbe poslati na upravo okrevališča Okroglo pri Kranju.

Prodam 2 in 3-tonski harmoni-ko lubas, voziček z lojtarcami no-ko lubas, voziček z lojtarcami no-

silnost 800 kg, Berdo, Bugarjo in živalni stroj. — Dominik Tržič.

Kupim dvigalo (»vinto«) za prevratjanje voza. — Rekar Alojz, Praše 26, Mavčiče.

narjev), ob 16., 18. in 20. urij amer. barv. cinemascop film »KOMANCI«, 27. decembra ob 14. uri slov. film DOLINA MIRU« (vstopnina 20 din), ob 16., 18. in 20. urij amer. barv. cinemascop film »KOMANCI«.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 24. in 25. decembra premiera ameriškega barvnega cinemascop filma »KOMANCI«. V ponedeljek ob 19. uri. V torek ob 15., 17. in 19. urij. 26. decembra ob 17. urij slov. film »DOLINA MIRU«, ob 19. urij amer. barv. film »AFRIŠKA KRALJICA«.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 25. decembra ob 17. in 19. urij amer. barv. film »AFRIŠKA KRALJICA«, 26. decembra ob 17. in 19. urij amer. film »DAMA S KAMELIJAMI«.

NAKLO, 25. decembra ob 16. in 19. urij amer. film »DAMA S KAMELIJAMI«. 26. decembra ob 16. in 19. urij amer. barv. film »KLEOPATRA«.

BLED, od 23. do 26. decembra jugoslovanski film - komedija »SLAB DENAR«. Vsak dan ob 17. in 20. uri. Od 27. do 30. decembra amer. barv. kavbojski film »OVERLAND PACIFIC«.

RADOVLJICA, od 24. do 26. decembra angleški barvni pustolovski film »ZVEZDA INDIJE«.

V torek ob 20. uri. V sredo ob 17.30 in 20. uri. V četrtek ob običajni ur. Od 27. do 29. decembra amer. barv. film »ČAJ ZA DVA«. V petek in soboto ob 20. urij. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. urij.

»SORA« SK. LOKA, od 27. do 29. decembra franc. barvni film »SENTJERNEJSKA NOC«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRAJU

Rodile so: Erika Mežek, na- meščenka — deklica; Jera Ju- stina, tkalka — dečka; Terezija Kristan, pletilja — dečka; Ljudmila Golmajer, gospodinja — deklica; Marija Renko, nameščenka — deklica; Milica Bogataj, delavka — deklica; Silva Kocjan, predstrelka — deklica; Stanislava Galjot, delavka — deklica; Frančiška Zontar, gospodinja — dečka; Jelka Logonder, delavka — dečka; Ivana Fister, tkalka — deklica; Vida Vidergar, delavka — deklica; Milka Podlipnik, predstrelka — deklica; Veronika Pegam, delavka — dečka. Ivana Mavec, gospodinja — deklica; Alojzija Lahajar, delavka — dečka; Pavla Peterlin, gospodinja — dečka; Ana Demšar, tkalka — deklica; Helena Stular, gospodinja — dečka; Ma-

rija Hribar, gospodinja — dečka; Ana Plaznik, gospodinja — dečka; Ema Velikanja, tov. delavka — dečka; Antonija Trškan, del. — deklico; Ljudmila Krč, gospodinja — dečka; Marija Mezek, delavka — dečka; Tončka Kuralt, gospodinja — deklico; Stanislava Kavčič, gospodinja — dečka; Ivanka Ribnikar, tov. delavka — deklico; Marija Triller, tov. delavka — dečka; Ana Truhac, šivilja — dečka; Cilka Preložnik, gumarka — dečka; Ivanka Štager, tov. delavka — dečka; Danijela Jelovčan, tkalka — deklico; Antonija Zelnik, gospodinja — dečka.

Poročili so se: Jože Košnik, inštalater in Marija Podgoršek, tkalka; Stanislav Ledener, strojni tehnik in Daniela Kejzar, servirka; Dušan Beboj, student in Ida Vodopivec, frizerka; Milan Markovič, strojni ključavnica in Ana Dolfar, tkalka; Franc Okorn, tkalec in Jožeta Kokalj, tkalka; Filip Oštir, delavec in Marija Sturm, bolniška strežnica; Albin Aljaž, čevljarski po-močnik in Jožeta Kovačič, delavka; Andrej Zidar, čevljarski pomočnik in Ljudmila Geršak, prešivalka. Stanislav Geč, sanitarni tehnik in Stanislava Dolenc, zobna instrumentarka.

V TRŽIČU
Rojena: Roman Stritih in Igor Perko.

Poročili so se: Rudolf Zagari, trgovski poslovodja in Stanislava Konjar, tkalka; Ivan Klemenec, strojni ključavnica in Ana Krčič, predstrelka.

Umrla sta: Roman Stritih, otrok in Franc Papler, tovarniški delavec.

TRŽNI PREGLED

V KRAJU

V petek je bila izbira na kranjskem trgu izredno pestra. Naprodaj je bilo zlasti veliko jajc, in so jih nekateri prodajalci prodali že po 21 dinarjev komad, bolj trdrovratni pa so vztrajali pri ceni 25 din. Tudi radiči in motovilci je bilo tokrat precej. Jabolka so se zadnje dni nekoliko pocenila in spet so jih gospodinje lahko kupile po 70 dinarjev. Krompir je bil po 10 din. v večjih količinah pa so ga ponujali tudi po 9 din. Ostale cene: kaša 80 din liter, ješprejn 70 din liter, kislo zelje 40 din kg, kisla repa 25 din kg, endivija 60 do 70 din kg, rabič 25 din merica, motovilec 21 din merica, jabolka 70, 80 din kg, med 400 din kg, kuhan maslo 5,00 din kg, surovo maslo 120 din četrtniški zavitek, korenje 30, rdečna pesa 35 din kg. V zelenjavnih govinah so jabolka že nekaj J. po 100 din, pomarance pa po 27 din kg.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.10, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55 uri in radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 23. DECEMBER

8.05 Jutranji divertimento.
9.00 Radijski potopis — Zorin: V deželi kraljice Sabe — V.

9.20 Pojetja Zlate Gašperšič in Ivo Robič.

10.10 Dopoldanski koncert ko- mornih skleidb.

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Kje je zdaj naš očka?

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Babnik: Cebelarski zapiski.

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Vuk Stefanović Karadžić.

15.40 Listi iz domače književnosti — Vlado Habjan; Rekel je nasvidenje.

16.00 Portreti slavnih pevcev — IX. oddaja: Baritonist Tito Gobbi.

17.10 Popevka tega tedna.

17.15 Srečno vožnjo! (Soferjem na poti).

18.00 Mladinska oddaja.

18.45 Radijska univerza — Dr. Jovan Hadžić: O delu in na- logah Biološkega instituta SAZU.

20.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije.

TOREK, 24. DECEMBER

6.40 Naš jedilnik.
8.35 Dobrene skladbe — veliki mojstri.

10.10 S popevkami iz dežele — deželo.

SPOŠT. SPORIT

Hokej na ledu

JESENICE : FERENZVAROS
(Madžarska) 2:2 (2:1, 0:1, 0:0)

Kranj, 22. decembra.

V počastitev dneva JLA je bila danes na igrišču Triglava prijateljska tekma med nogometni garnizonom in moštvo rezervnih oficirjev, ki ga je sestavljalo tudi nekaj igralcev »Triglav«. Tekma je bila nezanimiva in včasih tudi zelo nešportna.

GIMNAZIJA : GOZDARSKA ŠOLA

0:3

V odobjarskem srečanju med kranjsko I. gimnazijo in odobjarsko ekipo Gozdarske šole iz Ljubljane so v petek kranjski gimnaziji doživelvi popoln poraz. Gozdarji so bili mnogo boljši, tako v serviranju, kakor tudi v igri v polju.

Vrstna tekmovanja na Bledu

Bled, 22. decembra.

Bled je svečano proslavljal Dan JLA z mnogimi športnimi tekmovanji. Danes je bilo tradicionalno tekmovanje tekačev in motoristov. Kakor lani je tudi letos dosegla v teku prvo mesto ekipa Varnostnega voda Vile Bled s časom 1:6.26 v postavi Timofejević, Petrović, Rozman, 2. Garnizon Bohinjska Bela 1:8.43, 3. UROJ Bled 1:10.28. Tekmovalo je osem ekip, proga pa je bila dolga 12 km.

V tekmovanju motoristov je prav tako tekmovali po skupinah. Rezultati: motorji 500 ccm: prva skupina 21:15, 4 zadetki, našli so tri mine, mopedi: 24:19 5 zadet-

kov, našli so tri mine, mopedi II:

24:45 4 zadetki 3 mine. Proga je peljala izpred Park hotela skozi Zasip, Podhom, Mlino zopet pred Park hotel. Na proggi so moralni tekmovalci premagati tudi naslednje ovire: minsko polja, streljanje in vodne ovire.

Za pred 22. decembrom so Blejski športniki organizirali tekmovanje v strelijanju, kegljanju, odbojkji in namiznem tenisu. Najboljša v vseh disciplinah je bila ekipa Garnizona Bohinjska Bela.

Najboljši posamezniki: Bašič, piščala 79 krogov, Petrič, vojaška puška 78 krogov, Strgar, kegljanje 101 kegelj, Bem, namizni tenis.

-nc

SSS S SODIŠČA

BLAGAJNIK »KOROTANA«
Z JESENIC OBSEJEN ZARADI
PONEVERB IN PONAREJANJA
NA 4 LETA ZAPORA

Te dni se je moral pred okrožnim sodiščem v Ljubljani zagovarjati zaradi poneverb in ponarejanja listin bivši računovodja in nazadnje kot blagajnik gostinskega podjetja »Korotan« na Jesenicah, Ignac Kramar. Obtožba mu je očitala, da si je prilastil v času od oktobra 1956 do vključno aprila 1957, skupaj z 488.234 din. To prisvajanje si je omogočil na ta način, da je ponarejal račune in temeljnike ter da je vnašal neresnična izplačila v blagajniški dnevnik. Izstavil je kar 23 fiktivnih računov, po katerih naj bi mu gotove osebe prodale maslo in jajca, na 6 računih pa je z brišanjem in pripisovanjem povečal dejansko dobavljenje količine. Izkazoval je tudi višje stroške za avtomobilski vožnje.

Obdolženec je opravljal pri

podjetju najprej računovodstvo, potem ko je obolela blagajničarka, so mu pa poverili še blagajnico, čeprav opravljanje obojega ni zdržljivo in tudi niso usoden. Pri podjetju niso računali s tem, da se nagiba obdolženec k alkoholu in da bo prilika naredila iz njega tatu.

V poizvedbah je Kramar dejana in krivdo še v celoti priznal, na obravnave pa je priznal krivdo le za okoli 40.000 din, glede ostalega je pa trdil, da je izdal posamezne zneske »črnemu fondu«, ki ga je porabil direktor podjetja, ki pa ob odkritju primanjkljaja po bilanci komisiji, manjkočega zneska še ni povrnih. Obdolžencu pa je bilo moč dokazati, da je ta zagovor skonstruiran in lažljiv, dokazali pa so mu tudi, da je priredil lažno bilancio, ki je izkaževala približno 1.000.000 din dobička, dasi to niti najmanj ni bilo res.

Ceprav Kramar še ni bil kaznovan in mora skrbeti za družino z enim otrokom, mu je bilo treba soditi tako, da bo sodba dovolj učinkovita zanj, kakor za druge. Sodišče mu je odmerilo 4 leta zapora,

Pri »Korutan« na Jesenicah še vedno nimajo sreče z izbiro osebja. Premalo pa tudi upoštevajo predpise

-JF

POJASNILO

Bralcem pojasnjujemo, da je bila informacija o volumni v trgovino v Lescih, ki smo jo objavili v zadnji številki našega lista, v tolko netočna, ker ni bilo to v trgovini kmetijske zadruge, marveč v pro- dajalni trgovskega podjetja Lesc.

Uredništvo

Bralcem pojasnjujemo, da je bila informacija o volumni v trgovino v Lescih, ki smo jo objavili v zadnji številki našega lista, v tolko netočna, ker ni bilo to v trgovini kmetijske zadruge, marveč v pro-

dajalni trgovskega podjetja Lesc.

Uredništvo

Bralcem pojasnjujemo, da je bila informacija o volumni v trgovino v Lescih, ki smo jo objavili v zadnji številki našega lista, v tolko netočna, ker ni bilo to v trgovini kmetijske zadruge, marveč v pro-

MIMI
MALENŠEK
KONIC
VIGENČEK
ROMAN

„Živi! Ne bo umrl!“ je pomavljajal, kakor bi molil. Krčevito je stiskal roke, nohti so se mu zadirali v meso, pa ni čutil bolečine. Stal je in drevenel v čakanju, zdele se mu je, da se notri dogaja nekaj strahotnega. Kaj le počno z Ano? Glas se ji je začel krhati in se lomiti v nezanski muki.

Po stopnicah je pričotal Miklavž. Aleš je nestrupo mignil, naj ne stopa tako glasno. Potem je ponovil, kar je ponavljal ves dan, ne da bi mogel oči odtrgati od vrat:

„Ne bo umrl!“

„Zaobljubil sem se, da do jesenskih kvatrov ne pokusim pijače, če ostane živa,“ je nebogljeno reklo starec.

Aleš je globoko vzduhnil. On ni imel ničesar obljudbiti.

Delavci so odhajali iz vigencev, počasi, tiho, kakor bi se bali, da bodo s svojimi koraki zmotili tisto veliko, kar se je dogajalo med zidovi stare hiše. Dominik je stal pred spodnjim vigencem z rokami na hrbtni in kakor uročen strmel v vodo. Vsi trije možje, ki so se med seboj sovražili, so zdaj trepetali za življenje ene ženske.

Potem je vse utihnilo in nastala je zlovešča tišina. Prvi jo je občutil stric Miklavž. Obe rokije zaril v lase in obupano pogledal nečaka.

„Zdaj je, kar je,“ se mu je iztrgal iz prsi.

Aleš je brezumno buljil vanj, kolena so se mu stresla.

Trenutek kasneje je zajokal v sobi šibek, utrujen otroški glas.

Po stopnicah je prišel Dominik, njegov mladi, robati obraz je bil postaran. Pogledal je strica in svaka in dahnil:

„Še zmeraj nič?“

Namagloma so se odprla vrata. Babica je presenečeno obstala, ko je uzrla pred seboj vse tri moške, potem se je razgovorila:

„Križ božji, to je bila muka! Hvala Bogu, da je rešena. Fanta ima.“

„Fanta?“ so planili vsi trije hkrati.

„Da. Zdrav je, samo hudo utrujen. Ni čudno, ko se je s tako muko prebil na svet.“ Babica je stekla po stopnicah v kuhinjo.

Muka pričakovanja je bila pri kraju, možje so se spet znašli. Dominik še zmeraj bled od vznemirjenja, se je celo nasmehnil.

„Vedel sem, da bo prestala. Seveda, leta ima, zato ni bilo lahko. A zdaj si bo že opomogla,“ je reklo.

Stric Miklavž si ni mogel kaj, da bi ne reklo:

„Ko bi ji Aleš ne bil pripeljal zdravnika, bi bila gotovo nesreča.“

Aleš se je skušal nasmehniti, toda okrog ust mu je drhtelo, laže bi mu bilo, če bi smel jokati.

Dominik, ki mu je skrb padla od srca, je spravljivo stopil k njemu in mu pomolil desnico. „Hvala, ker si to storil,“ je reklo in pogledal bratrancu odkrito v oči.

„Kaj pa naj bi? Sestra mi je, edina. Vzredila me je, je odvrnil Aleš in se obrnil, da bi prikril solze, ki so mu po sili navrele v oči.

„Človek pa še piti ne sme na njeno in otrokovo zdravje!“ je zaneseno vzkliknil Miklavž.

Zvečer so pustili Dominika k otročnici. Bila je izmučena in brez kapljice krvi v obrazu, toda oči so ji sijale v nekem novem žaru. Bila je na robu smrti in se je vrnila z otrokom v naročju. Dominika skoro videla ni. Vse njene misli so bile pri črnokekem dečku, ki je spal zraven nje.

Tretji dan so otroka krstili na ime Pavel.

Po krstu so dolgo sedeli v kamri pri otročnici. Na skrinji so ležali krstni darovi: pogače, maslo, jajca, oskubena kokoš, visoka pletenka vina. Tudi Dominik je sedel praznje oblečen med gosti in je bil z vsemi zelo priljuben, skoro ponižen. Zdele se je, da bodo vsi pozabili na Anino sramoto in domačo razprtijo.

BELA SMRT NA VRŠIČU

pred širimi desetletji

Febuar leta Gospodovega tisočdesetstošestnajstega, 12.000 ruskih ujetnikov, raznesečenih od Kranjske gore do Trente, v nagnici gradili cesto čez Vršič. Soška fronta jih priganja k delu; toplo sonce jim blaži muke suženjstva. Vsjo est harašo, ko se da delati že brez tistih cunj, ki so jim še vedno rekli srajce. Vse se je zarotilo proti njim: prusko poveljstvo, nenehna lakota, nalezljive bolezni in črna smrť, nočni brez spanja in ta strahotna dežela, prav nič podobna njihovi melahnolitni, v neskončno ravnino iztegnjeni domovini. Le vreme jim je prijatelj, samo to zlato alpsko sonce jih krepi v upanju, da bo na tem reynem, razmrcvarjenem svetu tudi njim še kdaj lepše in bolje.

Marec 1916. Na Vršiču divlja snežni meteži. Oblaki na robovih Mojstrovke se grmadijo, njihove lovke segajo vedenje dalj nad globino. Daleč pod njimi odmetava 200 ruskih ujetnikov novo-

zgrajeno alpsko cesto. Mrzli veter jim sili pod kožo in ledeni roke. Stražnik se pred Tičarjevim domom ves otrpel prestopa z noge na noge. Naveličan prestriji v Prisojnik; Rusov mu ni mar.

Ob nenadnem šumu se sunčkovito obrne. Viči se zadnje sence ujetnikov, ki kriče drve v dolino Trente. Puška mu zdrsne, z ramen, dva strela šibko odjekneta — potem je bil na Vršiču mir. Mogičen plaz, ki je pridrvel s pobočja Mojstrovke, je prekril ne le Tičarjev dom, ampak tudi avstrijskega stražnika in 17 ruskih ujetnikov.

— — —

Še vedno 8. marec 1916. Taborički ruski vojni ujetniki pod Hugo Ravnijo. Tropa avstrijskih oficirjev z napravljenimi revolverji pred barakami. Postrojena množica ujetnikov in ing. Schutt pred njimi s koltom v roki: »Freiwillige zum Rettungsdienst aufgetreten!«

— — —

Petorica sondira plaz. S strahom opazuje Tičarjevo kočo, močno

VOJAKI IZ SOVRAŽNIH JARKOV SO SKUPNO POZDRAVILI OKTOBRSKO REVOLUCIJO

Simon Hudovernik iz Poljšice pri Gorjah nam je poslal fotografijo, ki pričopovedujejo revolucionarnem vremenu.

Pred odhodom so se skupaj slikali

nju na frontah pred 40 leti, ob Oktoobrski revolucioni. Tov. Hudovernik, ki je služil v 17. pešpolku (»Kranjski Janezove«), tako piše:

»Dne 20. decembra 1917 sem bil na romunski fronti, vzhodno od mesta srčno segli v roke.«

26. decembra pa so predlagali, naj se skupaj fotografiramo, če da odhajajo s fronte domov, kjer se bodo borili proti kontrarevolucionarnim tolpm. Še taisti dan smo si z njimi pri-

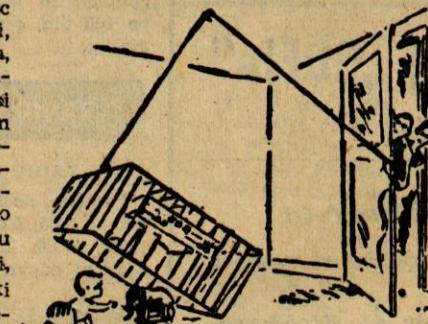
romunski fronti, vzhodno od mesta srčno segli v roke.«

Ruski vojaki so brali svoje časopise

Folkani, v vasi Gologano, ob reki Seret. Na levem bregu Sereta so bili vklapani Rusi in Romuni, na desnem pa Avstriji in Nemci. Tega dne so Rusi navsezgodaj začeli kričati proti nam, ne streljam, ker je konec vojne. Naši oficirji so nas prepričevali, da je to samo propaganda in vijača, ker da se Rusi pripravljajo na ofenzivo. Ko pa se je bolj zdani, so Rusi privlekli iz obrežnega grmovja majhen boln, v katerega so se vsegli dva vojaka in oficer. Coln je krenil proti našemu bregu, Rusi v njem pa so z znaki kazali, da so brez orožja. Varno so prispeali k nam. Ti prevozi so se kmalu pomnožili, ko smo načančneje zvezdeli, kaj se dogaja v Rusiji. Ruski vojaki so med nami širili revolucionarne ideje in nam brali svoje časopise (kot kaže tudi fotografija). O vseh teh dogodilih smo z njimi razpravljali. Dne

ZA RAZVEDRILLO

ZAKA

nagnjeno v stran. Tedaj se oglaši ing. Gregor:

»Clovek!«

Krplji so zagomazeli po snegu. Izvlekli so dva Rusi. In drugi dan še 15 Rusov. Zadnjega je — vsega razmesjanega — obsijalo sonce avstrijskega stražnika. Stisnilo ga je med vhodno vrata; plaz mu je potisnil glavo tja, kjer inamo ljudje pete. Ena izmed tragedij na Vršiču se je končala.

— — —

Mi so iz Osijeka mi je te dni pričoval, ko sva se skupaj volila z vlastkom:

»Čudovita je ta cesta. Zvedel sem, da je zgrajena na samih človeških kosteh. Tistih, ki hodijo ali se vozijo po njej, to najbrž ne moti. Štiri meseci sem obkladal serpentine s kamni; vse poletje smo delali samo za to, da bi ljudje varno hodili tam, kjer so tisiči naših bratov pustili svoja življinja. Nisem še ljubil mrtve stvari — to cesto sem vzljubil. In — tudi zaslužil sem na njej.«

Samo poslušal sem ga. Kaj naj bi rekel? Njegove besede so mi obudile spomin na strahote, ki se z njimi da primerjati učinkov atomske bombe.

J. S.

Zanimivosti

900 NOVIH MEST

Ob 40. obletnici velike Oktoobrsko revolucioni so naredili v Sovjetski zvezi tudi nekakšen splošen pregled uspehov, ki so jih dosegli v tem obdobju. Kot poroča sovjetsko časopisje, so v tem času med drugim zgradili kar 900 novih mest, med katerimi so mnoga dosegla več sto tisoč prebivalcev. V zvezi s stanovanjsko izgradnjo so si naložili nalog, da bodo v razdobju nekaj let zgradili toliko stanovanj, da popolnoma odpravijo stanovanjsko stisko. Trenutno je zaposlenih v Sovjetski zvezi skoraj pet in pol milijona delavcev samo pri gradnji stanovanj.

OD KDAJ POZNAMO GRIP?

Ceprav začenjajo omenjati to bolezen šele v najnovještem času, ni tako »mlada« kot bi solidi. Prve podatke o njej imamo že iz 14. stoletja, vendar ni znano, da bi bile tudi tedaj tako velike epidemije. Prva znana večja epidemija je bila še leta 1880, ko je zajela vso Evropo. Najhujša pa je gripe razsajala takoj po I. svetovni vojni. Teden je zaradi nje umrlo nad 20.000.000 po vsem svetu. Epidemija leta 1913 pa je zahtevala okrog 10.000 žrtev.

ATOMSKI AVTO

Po poročilu moskovskega radio so v Sovjetski zvezi nedavno preizkusili prvi atomski avto. Vozilo je na poskusni vožnji doseglo hitrost 200 kilometrov na uro. Avto izdelali v tovarni avtomobilov Gorki.

IZ ČESA JE NAŠE TELO?

Marsikdo se bo začudil, če mu povemo, da je poglaviti sestavni del človeškega in seveda tudi živalskega telesa — voda. Te je v povprečnem človeškem telesu približno 40 litrov. Ostalo so trdne snovi. Med temi je toliko ogljika, da bi lahko naredili iz njega 9.000 svinčnikov, za nad 2.000 vžigalic fosfora in več kilogramov kalcijevih spojin. Ciste steže pa bi dobili iz našega telesa komaj za 5 cm dolg žbelj.

VRSTNI RED

V višji gimnaziji je dala tovarišica profesorica nalog z naslovom: Kaj si želim, ko bom odrasla?

Neka dijakinja je napisala: »Ko bom odrasla si želim avto, dva otroka, lepo stanovanje v mestu, vilno na kmeth in dobrega moža, ki bo dosti zasluzil.«

Pod nalogom je profesorica napisala: »Vrstni red.«

POGOVOR

Jožek je velik prijatelj živali. Takole je zadnjič pogovarjal z domačim psičkom:

»O, Perun, Perun, tebi se dobro godi! Ni se ti treba umivati, ne česati, pa tudi v šolo ti mi treba hoditi...«

Redek ribiški plen

Član Ribische revirne družine Tržič, Franc Klančnik iz Dupelj je pred letnim ujet na blestivko v izlivu Tržičke Bistrice v Savo 81 cm dolgega in 4,55 kg

